

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

M'BASE

Projekti podržani na petom
konkursu u okviru programa
**OCD u Crnoj Gori - od osnovnih
usluga do oblikovanja politika M'BASE**

Centar za
građansko
obrazovanje

Centre
for Civic
Education

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE

MINISTARSTVO
EVROPSKIH POSLOVA

I kategorija

Ravnopravne i ekonomski osnažENE

Vodeća organizacija: **NVO MARE MARE**

Opšti cilj projekta je doprinos boljoj zaštiti ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, a primarno prava marginalizovanih grupa. *Specifičnije*, cilj je unaprijediti rodnu ravnopravnost u Herceg Novom, kroz ekonomsko osnaživanje djevojaka i žena, a posebno žena koje predstavljaju ranjive kategorije stanovništva.

Očekivani *rezultati*:

- najmanje 10-15 djevojaka/žena sa područja Herceg Novog obučeno za proizvodnju suvenira, te ekonomski osnaženo da pokrene svoj biznis ;
- uspostavljena saradnja između ključnih društvenih aktera na teritoriji opštine Herceg Novi po pitanju podrške ženama u ostvarivanju prava na ekonomsku samostalnost i ravnopravnost ;
- Povećana svijest građana/ki Herceg Novog, ali i šire, o rodnoj ravnopravnosti i izazovima sa kojima se suočavaju žene koje dolaze iz različitih ranjivih grupa.

Aktivnosti projekta uključuju:

- sprovođenje obuka/radionica za izradu suvenira za najmanje 10-15 djevojaka i

žena, u saradnji sa drugim OCD sa područja Herceg Novog;

- sprovođenje treninga na temu (ženskog) preduzetništva i pokretanja sopstvenog biznisa/lanca proizvodnje, marketinga i prodaje;
- potpisivanje memoranduma o saradnji sa ključnim društvenim akterima u opštini Herceg Novi (kulturne ustanove, opština, OCD, privrednici i sl.), te organizovanje sastanaka i konsultacija radi obezbjeđivanja veće podrške ženama iz ranjivih kategorija;
- predstavljanje radova učesnica obuke na javnoj izložbi, uz donatorsko veče i dodjelu sertifikata uspješnim učesnicama;
- kampanju podizanja svijesti građana/ki Herceg Novog, ali i drugih dijelova Crne Gore, putem tradicionalnih medija i društvenih mreža o rodnoj ravnopravnosti i izazovima sa kojima se suočavaju žene koje dolaze iz različitih ranjivih grupa populacije.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 14,986.40 EUR.

O snažene - vidljive

Vodeća organizacija: **NVO „MOZAIK NIKŠIĆ“**

Partneri: Organizacija slijepih za Nikšić, Šavnik i Plužine

Saradnici: JU Dnevni centar za djecu za smetnjama u razvoju i osobe s invaliditetom Nikšić i Opština Nikšić

Opšti cilj projekta je promocija prava i mogućnosti žena s invaliditetom i njihovo osnaživanje kroz različite kulturne aktivnosti i edukacije. *Specifičnije*, cilj je unaprijeđenje samopouzdanja, vidljivosti i aktivnog učešća žena s invaliditetom kroz kulturne aktivnosti, poput izrade motivacionog murala, organizovanja modne revije, radionica, filma i istraživanja, radi doprinosa stvaranju inkluzivnijeg društva u Nikšiću.

Očekivani *rezultati*:

- smanjen stepen diskriminacije i društvene marginalizacije žena s invaliditetom i drugih osoba koji imaju invaliditet u Crnoj Gori za 3%;
- povećan stepen osnaženosti žena s invaliditetom, drugih osoba s invaliditetom i članova njihovih porodica, kao i donos-

ilaca odluka o ljudskim pravima, zaštiti od diskriminacije i promociji jednakosti za 2%.

Aktivnosti projekta uključuju:

- izradu murala o uspješnim ženama s invaliditetom;
- organizaciju modne revija sa komadima odjeće kreiranim od strane osoba s invaliditetom;
- istraživanje o učešću žena s invaliditetom u kulturnom životu;
- produkciju filma o uspješnim ženama s invaliditetom.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 14 733.90 EUR.

Opšti cilj projekta je doprinos borbi pro-

Mladi protiv rodnih očekivanja

Vodeća organizacija: **NVU Interakcija**

tiv rodnih stereotipa i rodno zasnovanog govora mržnje. *Specifičnije*, cilj projekta je jačanje kapaciteta mladih na polju participativnog odlučivanja u borbi protiv rodnih stereotipa i rodno zasnovanog govora mržnje.

Očekivani *rezultati*:

- povećanje nivoa svijesti mladih o rodnoj ravnopravnosti i rodno zasnovanom govoru mržnje za 50%;
- povećanje angažovanja mladih u participativnom odlučivanju na lokalnom nivou za 20%.

Aktivnosti projekta uključuju:

- organizaciju tri radionice o rodnoj ravno-

pravnosti, prepoznavanju rodnih stereotipa i rodno zasnovanog govora mržnje za srednjoškolce/ke i članove/ce omladinskih klubova (iz Berana, Nikšića i Ucinja) ;

- organizaciju sastanka sa lokalnom samoupravom i mladima;
- izrada i publikovanje policy brief-a o rodnim stereotipima i rodno zasnovanom govoru mržnje u obrazovnom sistemu;
- produkciju tri podcasta o rodno zasnovanom govoru mržnje;
- završnu nacionalnu konferenciju.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupan budžet je 12 058.90 EUR.

STEM perspektiva: Razvoj mladih ka EU integraciji

Vodeća organizacija: **Crnogorski savez za tehničku kulturu "Politehnika"**

Saradnici: NVO Montenegro robotika - Montenegrobotics

Opšti cilj projekta je unaprijeđenje tehničkih kapaciteta radi veće uključenosti mladih u tehnološke procese i oblast primijenjenih tehnologija. *Specifičnije*, cilj projekta je osnaživanje mladih kroz promociju i razvoj znanja iz STEM područja (nauka, tehnologija, inženjering i matematika), a kako bi se unaprijedila njihova konkurentna vrijednost na tržištu rada.

Očekivani *rezultati*:

- sticanje novih znanja i vještina 30 učesnika/ca projekta;
- jačanje kapaciteta 30 učesnika/ca projekta za njihovo dalje školovanje.

Aktivnosti projekta uključuju:

- nabavka nedostajućeg materijala i opreme za održavanje radionica;
- izradu postera, brošura i promotivnog materijala za najavu projektnih aktivnosti;
- koncipiranje vježbi koje će se izvoditi na radionicama;
- praktične prezentacije i četiri radionice za mlade iz Bijelog Polja, Mojkovca, Bara i Podgorice;
- organizacija završne petodnevne radionice za pripadnike ciljne grupe u Podgorici.

Projekat traje četiri mjeseca, a kroz ovaj poziv je pokriven budžet od 13 929 EUR.

II kategorija

(mo)Mentalno zdravlje 2.0

Vodeća organizacija: **CAZAS**

Opšti cilj projekta je doprinos procesu integracije Crne Gore u EU kroz osnaživanje sistema brige o mentalnom zdravlju i usaglašanjem sa EU praksom. *Konkretnije*, ciljevi su: unaprjeđenje okvira djelovanja, saradnje i pristupa uslugama brige o mentalnom zdravlju kroz stvaranje preduslova za uspostavljanje nacionalne SOS linije za suicid; i osnaživanje kapaciteta i poboljšanje vidljivosti i uključenosti OCD u dijalog sa donosiocima odluka u odnosu na osiguranje prava na (mentalno) zdravlje i pristup kvalitetnim servisima podrške. (2)

Očekivani *rezultati*:

- poboljšani nivo koordinacije, saradnje i uključenosti OCD u sistem zaštite mentalnog zdravlja sa fokusom na prevenciju i suzbijanje suicida u Crnoj Gori;
- poboljšani tehnički, ljudski i upravljački kapaciteti OCD za pružanje inovativnih i kvalitetnih usluga u skladu sa dobrom EU praksom;
- povećana svijest opšte populacije i ranjivih grupa o značaju mentalnog zdravlja i suzbijanju stigme i diskriminacije ka osobama koje su pogođene mentalnim

izazovima i poboljšana dostupnost usluga podrške.

Aktivnosti projekta uključuju:

- multisektorski sastanak za uspostavljanje platforme za prevenciju i suzbijanje suicida;
- izradu plana akcije za uspostavljanje nacionalne SOS linije za suicid u sklopu OCD;
- potpisivanje najmanje tri memoranduma o saradnji;
- realizaciju dvije obuke o pružanju prvih intervencija u krizi;
- radionicu za OCD o volonterskom nadzoru u servisima podrške;
- nabavka dva laptopa;
- kampanju podizanja svijesti sa fokusom na prava osoba sa mentalnim izazovima i servise podrške;
- pružanje individualnih i grupnih usluga savjetovanja i podrške ranjivim grupama.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 29 995,35 EUR.

Partnerstvo kao model unapređenja kapaciteta NVO za pružanje servisa usluga djeci sa teškoćama u razvoju

Vodeća organizacija: **NVO Savez udržanja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa" Podgorica**

Partneri: NVO Korak nade Berane; NVO Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Razvitak" Cetinje; NVO Udruženje roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju Ulcinj; NVO Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju - Mojkovac; NVO Olakšajmo život djeci sa posebnim potrebama - Rožaje; NVO Društvo roditelja djece sa posebnim potrebama - Bar; NVO Udruženje za podršku djeci sa teškoćama u razvoju i njihovim porodicama Crne Gore.

Opšti cilj projekta je unaprijeđenje kapaciteta NVO za pružanje servisa usluga djeci sa teškoćama u razvoju. *Specifičnije*, cilj je unaprijeđenje vaspitno-obrazovnih mogućnosti najmanje 84 djece sa teškoćama u razvoju koji će biti korisnici projekta u sedam lokalnih udruženja u sedam gradova.

Očekivani *rezultati*:

- doprinos u razvoju kapaciteta osam NVO za pružanje servisa usluga za djecu sa teškoćama u razvoju u sedam opština (Rožaje, Berane, Mojkovac, Podgorica, Cetinje, Ulcinj, Bar);
- unaprijeđeno vaspitno-obrazovno stanje za najmanje 84 djece sa teškoćama u razvoju;
- poboljšane jezičko-govorne mogućnosti za najmanje 20 djece sa teškoćama u razvoju.
- edukovano najmanje 134 roditelja od strane stručnih lica za pravilno postupanje i pružanje pomoći svojoj djeci u kućnim uslovima;

- unaprijeđena saradnja sa lokalnim i državnim organima i NVO sektorom u vezi rješavanja problema djece sa teškoćama u razvoju.

Aktivnosti projekta uključuju:

- potpisivanje ugovora sa članovima projektnog tima i sa stručnim licima (realizatori radionica);
- rad sedam edukatorki (defektologice, logopedka, učiteljice, nastavnice) i organizacija 210 radionica za djecu sa teškoćama u razvoju i njihove roditelje;
- kupovina didaktičkog i kancelarijskog materijala za aktivnosti;
- saradnja i održavanje sastanaka sa predstavnicima lokalnih državnih organa;
- promocija i izdavanje brošure o projektnim aktivnostima.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupan budžet koji je podržan ovim konkursom 24 289,52 EUR.

Evropski kutak

Vodeća organizacija: **NVO Multimedijal Montenegro (MMNE)**

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta i unaprijeđenje položaja NVO i mladih na sjeveru Crne Gore, kao i preuzimanje aktivne uloge u edukaciji, informisanju i kreiranju javnog mnjenja o procesu integracije Crne Gore u EU. *Specifičnije*, cilj je približiti proces evropskih intergracija stanovnicima sjevera Crne Gore, posebno mladima, uz veću informisanost i jačanja svijesti šire javnosti o EU, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Očekivani *rezultati*:

- podignut nivo svijest javnosti, posebno mladih o aktivnostima i uslugama EU kutka u Bijelom Polju kao mjesta za dijalog i debate, razmjenu kulturnih, političkih i društvenih stavova među stručnjacima, akademcima, novinarima, civilnim društvom i mladima na različite teme od društvenog značaja;
- unaprijeđen nivo znanja i stručnost NVO, mladih i medija o procesu EU integracija, ojačana uloga mladih da aktivno promovišu vrijednosti EU i proces EU integracije Crne Gore, ali i povećana povezanost mladih iz Crne Gore sa mladima iz EU zemalja;
- povećan nivo vidljivosti aktivnosti, programa i pomoći EU Crnoj Gori i unaprijeđena informisanost i razumijevanje

građana Crne Gore, posebno na sjeveru Crne Gore o pristupnom procesu, pregovorima sa EU i integraciji Crne Gore u Evropsku uniju.

Aktivnosti projekta uključuju:

- unaprijeđenje i efikasno upravljanje EU kutkom u Bijelom Polju i EU informacionih punktova u Bijelom Polju, Beranama, Mojkovcu i Kolašinu kroz pružanje kontinuiranih informacija građanima sjevera Crne Gore o vrijednostima EU i procesu pristupanja Evropskoj uniji;
- organizacija različitih promotivno-edukativnih aktivnosti i događaja za različite identifikovane ciljne grupe (mladi, civilno društvo, mediji, poslovna zajednica) radi razumijevanja procesa pregovora, pojedinačnih politika EU i funkcionisanja institucija EU;
- jačanje uloge mladih u procesu donošenja odluka, razumijevanju procesa pristupanja EU, vršnjačkoj edukaciji i informisanju šire javnosti o pregovorima Crne Gore sa EU kroz formiranje savjeta mladih za EU i informisanje šire javnosti o IPA i drugim vidovima pomoći EU Crnoj Gori.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 29 993,33 EUR.

Saradnjom sa OCD za veću odgovornost opštinskih preduzeća

Vodeća organizacija: **Centar za ekonomske i evropske studije (CEES)**

Opšti cilj projekta je jačanje uloge i učešća OCD u nadzoru nad radom opštinskih preduzeća radi poboljšanja rezultata njihovog poslovanja. *Specifičnije*, cilj je edukacija i bolja informisanost građana i OCD, naročito u manje razvijenim opštinama, o najboljim metodama praćenja rezultata poslovanja opštinskih preduzeća.

Očekivani *rezultati*:

- prikupljanje i analiza podataka iz finansijskih izvještaja 30 najvećih opštinskih preduzeća za period 2021- 2023;
- izračunati finansijski indikatori za 30 najvećih opštinskih preduzeća za period 2021- 2023;
- osnaženi kapaciteti OCD za praćenje rada opštinskih preduzeća.

Aktivnosti projekta uključuju:

- analizu makroekonomskog okvira poslovanja 30 opštinskih preduzeća, kao i pravnog okvira poslovanja opštinskih preduzeća za period 2021- 2023;
- ocjena stepena primjene OECD kriterijuma korporativnog upravljanja u 30 preduzeća sprovođenjem istraživanja;
- povezivanje ocjene kvaliteta korporativnog upravljanja sa rezultatima finansijske analize i analiza makroekonomskog i pravnog okvira poslovanja opštinskih preduzeća;
- pripremu i objavljivanje publikacije sa analizama;
- organizaciju tri edukativne radionice;
- organizaciju jedne konferencije.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 17.978,40 EUR.

Zaštićena područja Crne Gore - dobro svih nas

Vodeća organizacija: **Parkovi Dinarida- mreža zaštićenih područja Dinarida**

Saradnici: Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice

Opšti cilj projekta je jačanje kapaciteta OCD da budu profesionalni, učinkoviti, odgovorni, nezavisni i vidljivi akteri u procesu donošenja odluka vezanih za zaštitu prirode i zaštićena prirodna dobra. *Specifičnije*, projekat ima za cilj jačanje partnerstava između OCD i upravljača zaštićenih područja (lokalne samouprave i javna preduzeća) u sprovođenju i promociji standarda EU koji se odnose na upravljanje zaštićenim područjima.

Očekivani *rezultati*:

- unaprijeđena saradnja i osnaženi kapaciteti OCD da budu ravnopravni učesnici i vidljivi akteri u procesima razvoja i donošenja odluka u zaštićenim područjima;
- podignut nivo svijesti javnosti o značaju i potrebi unaprijeđenja zaštićenih pod-

ručja i zaštite prirode u procesu ulaska u EU.

Aktivnosti projekta uključuju:

- organizaciju konferencije „Crnogorska zaštićena područja u kontekstu pridruživanja EU“;
- organizaciju izložbe i stalne postavke „Zaštićena područja u Crnoj Gori“;
- priprema publikacije „Vodič kroz zaštićena područja u Crnoj Gori“;
- organizacija Dana otvorenih vrata u zaštićenim područjima;
- kampanju podizanja svijesti o zaštićenim područjima na društvenim mrežama.

Projekat traje četiri mjeseca, a ukupno odobreni budžet je 22 479, 20 EUR.

